مدیر : محمد قدیر تره کی
اداره : دعمومي مطبعې له څنګه ـ کابل
بې امضاء مقالې د مدیر له خوالیکلې کیږي
بې د تعدیل له ورځو ډره ورځ خبر یږي

اصلاح

PROPERTY OF ACKU

حاليونه ـ کالنی شپږمیاشتنی
د کابل په ښار کښې ۲۵ ـ افغانی ۱٤ ـ افغانی
په افغانستان کښې ۳۰ ـ افغانی ۱۸ ـ افغانی
په دباندنیو هوادو کښې یونیم پونډ ۱۸ شلنګه

کڼه (۱۳٤) کال (۱۵) سه شنبه (۵) د دلو ۱۳۲۲ ش (۲۸) د محرم ۱۳۶۳ ق (۲۵) د جنوری ۱۹٤٤ ع پر له پسې لمبر (۳۷٤۱)

...نی اقتصادی وضعیت او اولوسي دودونه

(۲)

نوزمایه عقیده دامسئله هم لههغو اولوسي مسائلو څخه ده چه بایداولوسي سپینږیری او مشران اوپه خیل اولوس اوقوم کښې داعتبار اودنوم خاوندان له یوی خوا دانن ور ځنی عمومی اقتصادی وضعیت اودژوندانه دمایحتاج شیانو دقیمت دافوق العاده اوړتیا په نظر کښې ونیسی او له بلی خوا داولوسي و ګروشهمنی اومالی توا ناو طاقت ته په غور اودترحم په سترګو ګوری.

اودورور ګلوی ا ودزړه سوی لهلیاری ددی دودونو دځینو دار ی کولو اودځینونورو داصلاح کولو اوتر ممکنه اندازی پوری پههغو کښې دتخفیف راوستلو دپاره پهټینګه ار اده سره معقول اوجدی اقدامات وکړی . ځکه چههمداسی ډول اولوسي نیک نیتهاو خیر غوښتونکی ، عقلمن ، دنوم اواعتبار خاوندان دیوی اولوسی معاملی دپار ه اولوسي افراد راغو نډولی اوهغوی ددوی دحالیه اوراتلونکی ژوندانه پهسود اوزیان دمعقول اومقنعه دلیلونو پهراوډولو سره پوهولی شی اوددوی ترمنځ پههر خصوص کښې چهوی یو ټینګ تړون کولی شی .

رښتیا خبر داده لکهچهدیوی کورنی او کهول مشر دځپلو کشر انو اودفامیلی افرادو پهتعلیم اوتربیی او دانفرادی او اجتماعی ژوندانه په سمه لاربرا برولو اوپه اقتصادی چار و پوهولو اولهزیانمنو او مخالفو لارو را ګرزولو سره مسئول اوموظف ګڼل کیږی پههمدی ډول قومی او اولوسی مشران ؛ میر ، بیك اوملکان هم دځیل داولوسی اوقومی افرادو داولوسی او اجتماعی ژوندانه پهخصوس کښې په پام لرنه اومراقبت سره وجدانا مسئول اوموظف بلل کیږی نوځکه وایو چهدوی باید لههیڅ خصوصه خپل قوم اواو لوس له نظره لری ونهلری اودوی باید لهیوی خوا د کونډو اورنډو او یتیمانو او بی وزلو لهحاله غافل نهوی اوله بلی خوا زیارو باسی او کوښښ وکړی چه اولوس له داسی کورورانوونکو اولوسی نامنا سب دودونو څخه لاس واخلی اویالږ تر لږه تردی اندازی پوری تخفیف اواصلاحات پکښې په عمل راشی چه موجب دفوق العاده زیان اوتاوان نهوی . بلکه ترتولو به لادابه وی چه په قومی مشوری اتفاق اووحدت سره دهغسی دودونو اجرا کولوپرځای یوه داسی لار وټاکی چه ضمناً ئی اولوسي خوارانو کونډو اویتیمانو اوبی وزلو افرادوته هم څه فایده وی . یعنی ځینی هغه دودونه چه دخیرات په نوم په عمومی ډول پهریاسره صورت نیسی یوهداسی تیګه کښېږدی اویوه داسی لارجوړه کړی چه هغه هم حقیقی مستحقینوته ورسیږی اوهم لهریا څخه لری وی اودخیرات خاوندانی ثواب ومومی .

نوپه دی صورت کښې به مشرانو یوڅه دعمومی اولوس لهخصوصه اویو څههم دبیوزلو پهباب کښې خپلهوجدانی وظیفه په ځای راوړی وی . (نوربیا)

دباندنی خبرونه

الجزیره : دانګلیس اوامریکا (۵) نمبرار دوچه د(روما) په جنوب کښې دایطالیا په غربی ساحل کښې پیاده شوی ؤ هغهموقعیتونه چهدځپلو عملیاتوپهنتیجه کښې ئی نیولی دی بهترا پسی ارت کړهاوسربیره پرهغهدآلمان مواصلات او ارتباطی خطوط چه دایطالیا په جنوب کښې داوی د فاعی خط دیا ره تا کل شوی وهدد غو عسکرو لهخوا تهدید شوه فرانسوی عسکرو سره له هغهچهآلمانیان سخت مقاومت کوی وځپلو حملوته دوا م ور کړی اوامریکائی عسکرو د «راپیدو» دسند پر بوه بله غاړه هغه ځایونه چه نیولی ئې دی بهترا ټینګ کړی اودآلمانیانوتولی متقابلی حملی دمتحدینو د قواؤ لهخوارد شوی دی د۸ نمبراردو په جبهه کښې ...ئی اوانګلیسی عسکری تولګیوځیل ګرموی اوا کتشافی عملیاتوتهدوام ور کړی دی . دمتحدینو الوتکو داور ګاډ و پر ارتباطی خطوطو بمباری و کړ ه او ناوانونه ئی ور وا ړول (دروما) په منطقه کښې ا کثر دمهمی نقطی دمتحدینو دالوتکوله خوابمباری شوی دهغی فضائی جګړی په اثر د آلمان ۱۵ ـ الوتکی کښېواو کړ اودمتحدینو ۹ـ الوتکی هم ور کی دی . (ریوټر)

ملبورن : دمتحدینو حربی ابلاغیه دبحرالکاهل دجنوب غرب لهحوزی نه: آستریائی عسکرو د(فاریا) دسند په شمال کښې جاپانی عسکر داستحکاماتو څخه وا یستل اود (بو ګا چم) او (مدانګ) وخو اته وړا ندی ځی دمتحدینو الوتکو د(هانسا) په خلیج کښې دجاپان یوه کرا هی بیړی ډوبه او.یوی بلی تجار تی بیړی ته ئی د (ادمیرالتی) وجزیری ته نزدی اور اچولی دی دمتحدینو یوی بلی تولګی الو تکو د(نیوائرلینډ)په جنوب کښې پریوه هوائی مر کز بمونه وغورځول پر و ن سهار دا تازونی الو تکی د (اش) دجزیرو له هوائی مر کزو څخــــه و الــــو تــــی او د «کیوریل » په جز یر و کښې ئې د «پاراموشیر» دجزیری پر شمال اوغرب بمباری و کړه . د متحدینو الوتکو په «نیوبرټن» کښې د« ګرماتا» پرهوائی مر کز اوهم ئی د« و ګانویل» په جزیره کښې دجاپان پریوه هوائی مر کز بمونهوغورځول اود «نیو ګینی» په ساحل کښې ئې دجاپان یوه زر ټنه او (۲) کوچنی بیړی ډوبی کړ ی دجاپان الوتکو په «اراوی » کښې داتازونی دقواؤ پر بعضی موا ضعو حمله وکړه مګر داتازونی د ښکاری الوتکو لهخوا ددوی حملهرد شوه .

دمتحدینو جنګی بیړیو د« سلیمان» دجزیرو په شمالی برخو کښې د جاپان پر (۲) مر کزودمرد کوشلك و کړ . (ریوټر)

لندن : ر سما و ویل شو ه چه دیکشنبی پهورځ دمتحدینو بمانچوونکو اوښکاری الوتکودجرمن پر عسکری نقاطو او دفرانسه پر شما لی بر خو بمباری و کړه . (ریوټر)

نو ی دهلی : د انګریز عسکرو د(مانګدو) په ر قبه کښې یو کلی ونیو اود (مایو) د غنډ یو په شرق کښې ئی خپل وضعیت ټینګ کړ . دڅندون پهجبهه کښې جاپانی عسکرو ته تلفات واړول شوه ، او د انګریز عسکر یوڅهوړاندی لاړل.پهڅو تیرو ور ځو کښې د متحد ینو الو تکو دجګړ ی پرډ ګراو دجاپان پرنظامی تأسیسا تو بمباری و کړه. (ریوټر)

واشنګټن:دیکشنبي پهورځ داتازونی دخارجه اقتصاد اودا غذیی ادا روپه ګډه اعلان و کړ چه :دیو زر ملیو نو پونډو خورا کی اوزراعتی موادو لهجملې نه په سل کښې (٦۰) دیو ر اواجاری دقانونهسر ه سم دنومبر په تیره میاشت کښې لهاتا زونی نه آستر یلیا تهاستول شوی د ی او په سل کښې (۳۸) انحا دشوروی تهلیږل شوی دی اوتقریبا پهسل کښې(۲)برخی دافریقاد شمال غرب خواته استول شوی دی ددی غلې لږ څه بر خه د(هالینډ) اویونان و مستعمرا تو تههم لیږلی شوی ده . آستریلیااو (نو ی زیلینډ) دد ی غلی پرځا ی سم دیور اواجا رې له قرار داده سره پهلیری شرق کښې داتازونی دعسکرو دپاره دغویو او سخند رانو غوښی اونور هر ډول د خوړلو شیان تهیه کوی . (ریوټر)

برلین:په داسی حال کښې چه د کریفو ګراد په جبهه کښې جګړ ی شدت کړی دی نو دشرقی محاذ په جنوبی مناطقو کښې لامحلی جګړی شته . المانی قوځونو دشاشکوف په ناحیه کښې دجدی له ۲۷ نه ددلوتر ۲ پوری له زروتنورو سی سرېونهزیات سر ه له(٤٥) ټانکو او ٥۷ توپو برباد کړی دی . دیری پت او بر سیسنا په منطقه کښې کلك جنګونه وه او دروسانو پر له پسی حملې سر ه له تلفاتوورد کړی شوی دالمن دغدیرپه شمال کښې روسانو په ډېرطاقت سره حمله و کړه لیکن تولی حملی ئی ردشوی. دروسانو هغهسعیی نا کامی شوی کومی ئی چهدلیننګراد په جنوب غربی ناحیه کښې د آلما نی قوځونو دځایو دمانولو دپاره و کړی او۲۰ ټانکه ئی د کاره ووتل دایطالیا په جنوب غربی جبهه کښې دمتحدینو حملی نا کا مه شو ی او ٥۰۰ تنه ئی آ لما نی قو ځو نو و نیو ل. دایطالیا پر غربی ساحل چه متحدین پیا ده کیدل نو پدی ضمن کښې آلمانی الوتکود متحدینو پر طاقت حمله و کړه اوځلور بیړی ئی ډو بی کړی چه ظرفیت ئی ۱۲ زروطنوته رسیده او۸ نوری ئی سختی زیانمنی کړی په هوائی جګړ و کښې پر ایطالیا باندی دمتحدینو ۱۳ـ الو تکی وغورزولی شوی. (ترانس اوشن)

توکیو : دجاپان حربی ابلاغیه وائی چه یوتولګی جاپانی الوتکو پر(کپ مار کوس) حملهو کړه اوځپلو نخښو ته ئی ډېری خرابی واړولی اولهدې جګړونه تولې جاپانی الو تکی ځپلو مر کزو ته را غلې .

تدوین سیستم اساسی تجارتی بین المللی

ازدی امریکن نیوز فایل :

لیون چرن سکر تری اجرائیهٔ مؤسسهٔ ا که افی امریکا در اطراف روابط ومناسبات بین المللی درساحهٔ مصو ن وعملی تجارت خارجی حسب آتی مینگارد: نسکتهٔ خیلی مهم وقابل توجهی درنطق مستر هل سکرتری دولتی که چندی قبل در کانگرس ایراد نموده این است که هنگامیکه مصوبات کنفرانس مسکو در معرض اجرا واقع وجامهٔ عمل پوشانده شود آنو قت دیگر هیچگونه عوامل تشویش واضطراب ،موضو ع توازن قوا و دیگر تشکیلات خصوصی که در گذشته ملل را به تشبثات و اقدامات جنگجوئی وحفظ منافع خصوصی وادار میساخت باقی نخواهد ماند .

مستر هل در طی گفتار خود جملهٔ مهم ذیل رانیزا ظهار دا شت : تنها بوسیلهٔ عملی ساختن وپیشبرد این پرو گرام میتوان از تصادمات قوای مهلك و هرج ومرج بین المللی (کهدرصورت عدم وجود تشکیلات منظم بین المللی وقوع آن حتمی خو اهد بـود) جلو گیری کرده واز قربان شد ن بشریت درین راه اجتناب ورزید .

حسب راپورت نامه نگاران ومبصرین واشنگتون که ربط قریبی به مقامات (تدوین پا لیسی وقو انین) دار ند پلان تشکیل مؤسسهٔ روابط بین المللی درساحهٔ مصـون وعملی تجارت خارجی ا کنون درحال طرح وتدوین بوده وغایه وایده ال این مؤسسه همانا رفع نمودن مشکلات بین المللی وعملی ساختن پلان بصورت آزادانه میباشد .

ا گرچه تشکیلات مزبور هنوز مراحل مقد ماتی وتجربوی خود ر ا می پیماید ولی پیشنهاد (بروك کلکستون) معاون پارلمان بهمکنزی کنګ تحت عنوان رفع ساختن تحدیدات عمو می تجارتی ، اهمیت آنرا از حالاهویدا و آشکار ساخته است .

مستر کلکستون اخیرادر انجمن تجارتی خارجی ملی امریکا در شهر نیویارك پیشنهادنمود کهقوانین تعرفهٔ ملل باید برای یك مدت معین بمدارج وسیعی تخفیف وتقلیل یابد .

عجالتاً درواشنگتون پیشنهادات مفصل ومتعددی زیر بحث وتد قیق می باشد مثلا منجمله چنین پیشنهاد گردیده که قیود وتحدیدات وارداتی باید رفع شود درین زمینه تذ کار این مطلب قابل توجه است که اضلاع متحده تقریبا اضافه ازده سا ل قبل در حذف ورفع ساختن همچه تحدیدات موافقه نموده بود در حالیکه ایـن پروغرام هنوز درمرحلهٔ عقدمعاهدات بین المللی خود واصل نگردیده است پیشنهاد دیگر این است که ملل باید تفرعات صادراتی را ملغی قرار دهند وهمچنین پیشنهاد دیگری باین منظور بعمـل آ مد ه تا معا هـد ا تـی که در آ نهـا معا ضدت وتبـاین دخالت دارد وهمچنا ن سیستم های امتیازی در تجارت بین المللی از بین برداشته شود .

قراراطلاع کمیسیون تعرفهٔ اضلاع متحدهٔ امریکاقوانین تعرفهٔ آن کشور درنتیجهٔ عقدمعا هدات ومقاوله هـای ذات البینی کهدروقت مو جوده بعمل آ مدد رحدود ۳۱فیصد تقلیل یافته است .

اشخاصیکه اکنون در تدوین وتشکیل مسائل تجارتی جهان منهمك میبا شند اکثراًچنین عقیده ونظریه دارند کهتنهاراه حل این مسئله همانا عملی ساختن پیشنهاد(هل) یعنی توسعه وتعمیم مقاولههای ذات البینی تجارتی دریك ساحهٔ بزر ک ووسیع بین المللی می باشد .

ا گرچه عجالتا قرائن وعلا ئمی کهموافقت ویامخالفت سکرتری هل ویا روزولت را جهت پیشبرد پروغرامهـای تجارتی بین المللی (کهاینك درتحت تشکیل وتدوین است) افـاده نماید موجود نیست ولی در نظر گرفتن این حقیقت که خودسکر تری هل تنهـا موضو ع مقاوله های تجارتی ذات البینی دول را(کهعامل عمدهٔ تنزیل تعرفههای ا مریکـا می باشد) تضمین نموده عملی شدن پرو گرام هـای مطروحه را بمنظو ر مرتفع ساختن عوایق عمومی تجارت بین المللی تائید ومو افقت نظریهٔ مقامات رسمی را دراجراء آن حتمی جلوه میدهد پروژههاو پلانهای مر بوط ا گرچه فعلاشکل تجربوی را دارا میباشد لیکن عقایدواحساساتیکه دراضلاع متحده ازا ن منعکس شده د ال براین است کهتامین صلح وسلم دائمی جهان بعداز جنگ بهپیمانهٔ بزر گی محتا ج بهتشریك مساعی وتعاون باهمی تمام ملل بوده وبایستی چنان یك سیستم بز ر گ تجارت بین المللی روی کـار آ ورده شود کهشالوده واساس آن حتی ا لمقدور از قیود وتحد یدات عاری باشد .

ر ویهمر فته نظر بهشواهد ودلا ئل موجوده اتازونی مایل میباشد کهبهر نحوابتکار وپیش دستی ممکنه درراه نیل بهاین هدف ومنظور متشبث گردد .

دکوریـل پرجزیره دمتحدینو دالو تکو دبمباری په اثرډېر تاوان نه دی رسیدلی او دبو ګـان ویل په او بو کښې دجاپان یوتولګی وډوبیړیو دمتحدینو یوهتـا رپیدو اچوو نکی بیړۍ ډوبه کړه . (دومی)

دشپې و ـتری خبرونه

الجزیره : د متحد ینو قو ځو نهد روم په غرب کښې(دنیتی نو) لهنیو لو نه وروسته ٤ میلهنوروړاندی تللی دی اودروم ۲٥ میلی تهرسیدلی دی .

لندن : د مسکو دخبر پـه قرار اوس وچودوفو تهنژدی چه دلیننګراد دشمال شرق په ۷٥ میلی کښې پروت دی دروسانو ۳ فرقی عسکرله جرمنیانو سره په کلکه جګړه آخته دی اود چودوفو سقوط حتمی شوی دی .

توکیو : دجا پان دهغو لویو ښارو دتخلیه کولو دپاره چهډیرنفوس لر ی لازمه ترتیبات نیولی شوی دی .

یورو گوی

(۲)

(۱۹۹۳۲۴۳) تنه ښودلی دی .
دیورو گوی دحکومت رسمی ژبه هسپانوی وه . دیورو گوی مملکت ۱۹ ولایتونه وېشل شویدی .
دیورو گوی مملکت زراعت پیشه دی . دیورو گوی د مملکت داوسېنی دلارو جوړولو په چارواویه بانکی امورو کښې د خارجی بانگه لرونکو اشخاصو په ډېره اندازه پانگی او پیسی خرڅی شوی دی . خارجی بانگه لرونکو دخپلو دډېرو پانگو او پیسو په واسطه دغه مملکت تولی اقتصادی ځانگی تر خپل حاکمیت لاندی راوستلی دی . دحیواناتو دتربیی لویه مؤسسه ، دغوښو یخ ساتلو لویه فابریکه ، د کونسېرو فابریکی ، بوټ دوزی او نساجی فابریکی . دطلا د معدنو اېستل ، دوا ردات او صادراتو تجارتخانی اوداوسېنی دلاری یوه لویه برخه او دغه مملکت بانکونه دانازونی او انگلیس دشر کتونو تر اثر لاندی دی .
دانگلستان پانگه چه دیوروگوی دمملکت په اقتصادی ځانگو کښې په کار اچولی شویده خلوېښت ملیون ستر لنگ پونډ ته او داتازونی شپاړس ملیون ستر لنگ پونډ ته رسېږی .
په یوروگوی کښې فلاحت اوزراعت:

دمعلوماتوله قراره په یورو گوی کښې ډېر څرځایونه شته دی چه په خوراډېر شمېر حیوانات پکښې څري کوی او دغو حیواناتو محصولات دغه مملکت دپاره ډېر اهمیت لری .
دیورو گوی له خاوری څخه په سلو کښې ۸۵ واښه لرونکی دښتی دی . ددی دپاره چه په دغه مملکت کښې واښه لرونکی دښتی ډېری دی دمالداری محصولات ئی لکه (غوښه ، پوستکی او وړی) ډېره گټه لری لمړی دجهان تر اقتصادی بحرانه داروپا او امریکا بازارونه هغه نوموړی مواد په ډېره اندازه صادرېدل چه صادروونکو به دغو موادو په صادرولو سره یوه اندازه پیسی گټلی . دیورو گوی د۱۶ملیون او۳۰۰ زره مزروعی مځکی له جملی څخه چه په ۱۹۱۶عیسوی کال حساب شوی وه په سلو کښې ۶۸۰۵ ئی دحیواناتودتربیی تجارتخانو پوری تعلق لری . هغه مځکه چه دکرهنی او دحیواناتو دڅرڅ دپاره تیاکلی شوی وه په سلو کښې ۲۸۰۸ وه هغه مځکه چه یوازی دزراعت دپاره وه په سلو کښې ۶۰۷ ته رسیده له هغه معلوماتو نی چه له ۱۹۰۶ نه تر ۱۹۱۶ پوری شویدی داسی څرگندېږی چه په هغی موده کښې دغه مملکت دحیواناتو په شمېر کښې ښکاره کسر پیښ شویدی او دغه په اثر په همغی موده کښې دغه مملکت د کرهنی چاروښکاره پرمخ تگ او ترقی کړی وه . دیورو گوی مرکزی او شمالی علاقی خو کلنو زېږو وښو نیولی دی مگر په جنوبی علاقو کښې ئی یو کلن پاسته واښه شته دی . هغه ځایونه او ولایات چه خو کلن زېږه واښه پکښې شته دی دادی : (تاکوآریمبو ، پای ساند ریونیگرو ، آرتیگاس ، سی پرولارگو سالتو او دوراسنو .)
دهمدی دپاره دغه ولایتونه د کوچنیو او لویو مالداریو څرځایونه او دیورو گوی دمالداری لوی مرکز گرزیدلی دی چه زېږه دوله واښه پکښې ډېر دی یورو گوی د کوچنیو او لویو مالداریو دساتنی او تربیی له حیثه په نړی کښې اوله درجه دی په ۱۹۳۰ کال دیورو گوی دلویو مالداریو شمېر ۷ ملیون او ۱۲۸ زرو ته او دپسانو ۲۰۵۵۸۰۰۰ ته او دخنزیرانو ۳۰۸ زرو ته رسیدلی ؤ که هغه حیوانات دغه مملکت پرو گرو باندی وویشل شی نو هر یوته اس پسونه ۳/۶ اوی حیواناتو رسېږی په نسوی زیلاند کښې د هغه مملکت دو گرو هریوتن ته ۲۱ پسان ورسېږی او په آستریلیا کښې دتقسیم له مخی دهریوتن ۱۶ پسونه برخه کېږی لکه چه دنړی پرتو لو مالی ځانگو داقتصادی بحران اثر لویدلی ؤ دیورو گوی دمملکت دوړیو صادراتو ته هم صدمه رسیدلی وه دیورو گوی په مملکت کښې داویو شاندار حیواناتو دوړیدلو دپاره لازمه ترتیبات نیولی شویدی چه دغه په اثر لهیوی خوا دغه مملکت دغوښی محصولات زیات شویدی او له بلی خوا دشوده باب د موادو محصولات ډېر شوید ی . د (۱۹۱۴) او(۱۹۱۸) کال تر عمومی جگړی لمړی دشو دی باب د موادو محصولات بهر مملکتونو ته صادرېدل په ۱۹۲۹ کال له یورو گوی څخه دغوړیو صادرات ۳۴۰۰ شنتز ؤ مگر په ۱۹۳۳ کال دغه صادرات ۷۵۳۰ شنتز ته ورسیدل .
په خو ورو ستیو کلو کښې بهر مملکتو ته ددی مملکت دپنیراو دنورو شودی باب موادو صادرات ډېر شویدی .
په ۱۹۲۱ کال ۱۸۰ زره شنتز غنم او ۵۵۰ شنتز اوربشی یورو گوی ته راوړی شوی وی لکه چه په هغه کال دغه مملکت زراعتی محصولاتو کسر کړی ؤ . دغه مملکت زراعتی مځکی دنوموړی مملکت په جنوب کښې پرتی دي . د کولو نیا کوی لوپیس ، سان هوس ، فلوریدا اوسوری آنو مځکی ددانو د کرهنی وړدی . په دی ولایتو کښې له ځلورو دری برخی دغنمو د کرهنی وړ مځکی دي . په یورو گوی کښې له هر څه نه غنم او جوار ډېر کرل کېږی . له ۱۹۰۹ کال نه تر ۱۹۱۲ کال پوری په ۳۱ زره هکتار ، له ۱۹۱۸ څخه تر ۱۹۲۲ پوری په ۵۰۸ زره هکتار او له ۱۹۲۹ نه تر ۱۹۳۰ پوری په ۴۴۸ زره هکتار ، له ۱۹۳۳ څخه تر ۱۹۳۴ کال پوری په ۴۹۰ زره هکتار مځکی کښې غنم کرلی شوی و .
په ۱۹۱۳ کال په ۲۳۸ زره هکتار او په ۱۹۳۴ کال په ۲۱۵ زره هکتار مځکو کښې جوار کرلی شوی ؤ په ۱۹۳۴ کال په ۱۳ زره هکتار مځکو کښې دانگورو باغونه او تا کونه ؤ او په همغه کال په ۱۰۴ زره هکتار مځکو کښې کتان (سنډ) کرلی شوی ؤ .
دعالم گیر اقتصادی بحران په اثر یورو گوی ته لویه صدمه رسیدلی وه په ۱۹۲۸ کال دیورو گوی بهر مملکتونو ته دژوندیو حیواناتو صادرات ۱۲۷ زروته رسیدلی ؤ او هغه صادرات په ۱۹۳۲ کال ۱۷ زره او په ۱۹۳۳ کال ۱۹ زره ؤ . دیورو گوی دخوسیانو (غوخکیو) د غوښی صادرات په ۱۹۳۰ کال ۴۵ زره تن او په ۱۹۳۲ کال ۲۶ زره تن او په ۱۹۳۳ کال ۳۰ زره تن ته رسیدلی ؤ دپسانو دغوښی صادرات له ۲۷ زره تن څخه (۷) زرو ته تنزل کړی ؤ . او دوړیو صادرات له ۸۰ زر څخه ۴۲ زرو ته پر بوتلی ؤ .
دنوموړو شیانو دصادراتو دتنزل په اثر دیورو گوی مالداری یو ته هم ډېر مشکلات پیښ شول لکه چه دجهان تر اقتصادی بحرانه لمړی دیورو گوی شانداره لوی حیوانات اته نیم ملیون ته رسیدل ولی چه دابحران شروع شو هغه شمېر ۷ ملیون ته راپر بوتلی ؤ . په همدی ډول دغه مملکت دپسانو شمېر تر (۱۹۳۰) څخه لمړی ۲۰ ملیون ته رسیدلی ؤ مگر تر ۱۹۳۲ پوری یعنی په دوو کلو کښې پنځلس نیم ملیون ته تنزل وکړ دغه عالم گیر اقتصادی بحران په اثر دغه مملکت په زراعتی امورو کښې هم ډېر مشکلات پیښ شوی ؤ لکه چه له ۵۰۸ زره هکتار څخه ئی چه د غنمو کرهنه پکښې کېده (۳۸۳) زره هکتار ته تنزل وکړ .
دیورو گوی دطلا معدن دانگلستان کمپانی پوری تعلق لری ، د زېرو معادن په لیوال یخه ، سالتو او پای ساند کښې دی . داوسپنی معادن په مونت ویدیو او فلوریدا کښې دی او دنوموړو ځایوله کانو څخه هغه موادا ایستل کېږی . په یورو گوی کښې دمرمر ډېری هم لوی کانونه شته دی او ددی ډېری دایستلو دپاره ډېری مؤسسی جوړی شویدی . ډېر کلونه دیورو گوی غوښی برازیل او کیوبا ته وروړلی کېدی مگر وروسته تر هغه چه په نوموړ و مملکتو کښې دپسانو او غوایانو تربیه او ساتنی په ډېر کوښښ او پوره زیار ښکلو سره دود اورواج وموندیه خو کلو کښې دیورو گوی دغوښو راوړلو څخه مستغنی شول نو هغه مهال دیورو گوی مملکت ان شو چه د غوښو دیخولو او سړه ولو او ساتنی فابریکی جوړی کړی نو وروسته تر هغه ئی خپل یخی کړی غوښی او نورد غوښی نه جوړ شوی مواد ئی د اروپا بازارو او مخصوصاً انگلستان ته صادرول ، اوس په هغه مملکت کښې دغوښو (۱۱) متنوعه فابریکی چلېږی او(۸) زره تنه کار گر کار پکښې کوی . په ۱۹۳۳ کال دغوښی سرو لو ځلورو فابریکو د۱۶ ۸ زره غوایانو او د یو ملیون او۱۰۷ زره پسانو اود۵۳ زره خنزیرانو د غوښو یخو لو کار په سر رسولی ؤ .
په هغه مملکت کښې دچرمگری ، دوړی پر ېښځلو او دتو کرانو اوبدلو او نوری ډېری ، فابریکی وجود لری . یو شمېر متنوعه فابریکی په مونتی ویدیو کښې کار کوی . په ۱۹۳۰ کال د یورو گوی صادرات ۱۰۰ ملیون پیزو او واردات ئی ۸۹ پیزو ته رسیدلی وو . دغه مملکت صادراتی مواد عبارت دی له وړیو ، غوښو او غوښینو موا دو . څرمنو ، زراعتی محصو لاتو او معدنی موادو څخه ، دوړیو قیمت ۲۵ ملیون پیزو او دغوښینو موادوله ۱۸ څخه تر ۲۰ ملیون پوری او دڅرمنو ۱۰ ملیون پیزو او دزراعتی مو ادو قیمت ۵ ملیون پیزو او د معدنی موادو ۳ ملیون پیزو کېږی . په ۱۹۳۳ کال انگلستان ته د یورو گوی د صادر شوو مالونو قیمت ۲ / ۱۲ ملیون پیز واوا تازونی ته ۵/۶ ملیون او ارجنتائن ته ۱۰/۳ ملیون پیز و او جرمن ته ۵/۶ ملیون او فرانس ته ۱/۸ ملیون پیزو ، روسیی ته (۵) ملیون او ایطالیا ته ۳ ملیون شوی ؤ .
په یورو گوی کښې حمل او نقل:

په هغه مملکت کښې ښه سړ کونه او ښی لاری جوړی شویدی په هغه مملکت کښې یوزر او دوه سوه کیلو متره موټر رو سړك ودان شویدی چه په هغه سره مونتی ویدیوله مولدا نادو سان هوس ، لاوالیخه او سانتیا گو سره وصل شوی ده . دهغه مملکت د اوسپنی لارپه ۱۹۳۴ کال (۲۶۶۶) کیلومتره وه دهغی اوسپنی لارپه سلو کښې نوی دانگلیسی پانگه لرونکو او په سلو کښې لس د یورو گوی د حکومت په لاس کښې ده . (انتها)

آثار فن اسلامی در تونس

از «الهلال»:

مملکت تونس که از آسیب این جنگ بی بهره نمانده و بنوبهٔ خود ذایقهٔ تلخ جنگ را چشیده است یکی از ممالك مهم اسلامی بوده واز نقطهٔ نظر موجودیت بقایای فن اسلامی اهمیت خاصی دارد . درین مملکت فن در ادوار مختلفه با انواع گوناگون تجلی کرده وبالاخره در تحت مؤثرات مختلفه چگونگی مخصوصی بخود گرفته که در نظر مورخین با اهمیت بزرگی تلقی شده واینك تطورات فن اسلامی در ین مملکت ذیلا خلاصه می شود:

دورهٔ اول (۲۷-۱۸۴ه) :

تونس یك ولایت رومی بود که باراول مسلمین آن را در سال ۲۷ بعداز هجرت حسب الامر حضرت عثمان (رض) و بار دوم در ایام حضرت معاویه (رض) توسط عقبه بن نافع فتح کردند وحضرت معاویه (رض) شهر قیروان را که یکی از قدیمترین مراکز اسلامی میباشد تاسیس و در وسط آن مسجد مشهور خود را بنا کرد که قبل از آن این مسجد بیش از یك بنای بسیار ساده نبود .
سپس تونس از دست مسلمین خارج شد وباز در ایام عبد الملك بن مروان ، حسان بن نعمان غسانی شهر مذکور را فتح و به سلطهٔ بربرها (که ساکنین اصلی مملکت بودند) وورومیها خاتمه داد و شهر قرطاجنه مرکز آن را خراب ساخته ودر نزدیك آن یك قریهٔ کوچکی را آباد کرده و در آن یك مرکز بحری راتأسیس نمود که هجوم ناگهانی رومی ها را محافظت میکرد که درین مرکز یك دار التعمیر سفائن را توسط استادان ماهر قبطی مصر انشاء کرد .
از آن وقت ستارهٔ این شهر کوچك رو به درخشیدن گذاشته و باسم تونس معروف گردید و ابن الحباب یکی ازوالی های بنی امیه مسجد (الزیتونه) را در سال ۱۱۴ ه تعمیر نمود. مسجد عقبه در قیروان به سبب بنای عقبه بن نافع که یکی از صحابهٔ کرام میباشد در نظر تمام مسلمین مغرب بنظر احترام دیده میشود. مسجد (زیتونه) نیز در نظر آنها یك صنعت مخصوصی داشته و وتا امروز وضعیت خود را حفظ نموده وحتی بحیث جامعهٔ (ازهر) تلقی میشود.

دورهٔ ۲ (۱۸۴-۲۹۶ه):

مملکت تونس درین دوره از طرف امرای بنی اغلب اداره شده ودر صفحات تاریخ این دوره سطور طلائی که از خلال آن مظاهر مجدوعظمت میدرخشد ثبت شده است از آثار موجوده معلوم میشود که تونس درانوقت بترقی عالی نائل شده و این آثار نشان میدهد که مسلمین در آن وقت در طرز بناو ساختمان تاچه اندازه مهارت حاصل کرده وتاچه پایه ذوق فنی او شان بلند رفته بود . مسجد عقبه در قیروان ساده گی قدیم خود را ترك گفته توسط امرای بنی اغلب بامظاهر فنیهٔ قیمت داری مجلل شده واین مسجد در ساختمان خود از یك صحن مفتوح که اطراف چهار گانهٔ آن را گنبدها احاطه کرده وبزرگترین گنبد آنجا را گنبدی که در جانب قبله واقع است تشکیل میدهد و مهمترین چیزی که بیشتر درین مسجد جلب نظر میکند مئذنه، محراب ومنبر آن است مئذنه مذکور که از قدیمترین اجزای قدیمی مسجد میباشد به شکل مربع بوده وآثار تعمیرات اموی در آن بخوبی هویدا میباشد . چه مئذنهٔ مزبور حسب امر خلیفهٔ اموی هشام بن عبد الملك در سال ۱۰۵ ه انشاء گردیده وبعد از آن بحیث نمونه اتخاذ شده در ساختمان مئذنه های مساجد درمغرب واندلس از آن تعقیب وتقلید می شد . امامحراب آن یکی از بقایای بی نظیر فن اسلامی است که در آن جمال فنی بابهترین مظاهر خود تجلی دارد . جوف محراب بارخام چنان تزئین شده که انسان آن را مثل یك قطعهٔ منسوجه تصور میکند.
در تاریخ این محراب اختلاف است بعض آن را از ایام عقبهٔ بن نافع دانسته ومیگویند که زینت های رخام آن بعدا ر آن افزوده شده است .
وبرخی ها زینت ها وجوف محراب را ازعهد بنی اغلب تصور میکنند پیش روی محراب باقطعات مربع کاشی کاری که بر سطح آن منبت کاری و نقوش مختلفهٔ هندسی صورت گرفته و مانند احجار کریمه میدرخشد زینت داده شده است . (باقیدارد)

خر گندونی

شش نفر آهنگر ۳۹۴۶ سوار نعل را باالخذپول پیشکی از قرار فی سوار پنج افغانی ۵۰ پول تعهد نموده اند مرجع داو طلبی تا ۲۰ روز مدیریت لوازم فرقهٔ اول. (۵۰۴) ۱/۱

فروش چوب

ریاست ارزاق دوهزار خروار چوب خشك را به پول نقد به فروش میرساند اشخاصیکه خواهش خریداری چوب مذکور را داشته باشند به شعبهٔ اجرائیهٔ ریاست ارزاق رجوع کنند. (۵۰۹) ۱/۱
وزارت امور خارجه باستخدام یك نفر تحویلدار جنسی باسواد که ضمانت اصولی داده بتواند ضرورت دارد مرجع ماموریت مدیریت مامورین وزارت موصوف. (۵۰۸) ۱/۳
بهرام خان یك مقدار گچ پختهٔ پیداوار تتنگ وزیر را از قرار فی خروار دوصدوهشتاد افغانی تعهد نموده مرجع داو طلبی تاده روز مدیریت مکتب صنائع. (۵۰۷) ۱/۱